

WANATOE

Wim Opbrouck en Wilfried de Jong vragen elkaar gulzig ten dans in Jungfrau

“Wij twee samen, dat is als een bom die ontploft”

Ze houden allebei van jazz en wielrennen. Ze zijn allebei op meerdere vlakken actief: televisie, theater, tekst. De ene is een echte Rotterdammer, de andere een West-Vlaming afkomstig uit Bavikhove, maar grenzen bestaan niet voor hen. Noch geografisch, noch op het vlak van schotten tussen zogenaamd hoge en lage cultuur. **Wilfried de Jong (62) en Wim Opbrouck (51) vragen elkaar voor Toneelgroep Maastricht opnieuw ten dans op de besneeuwde top van Jungfrau.**

Christof Rutten

Frankie Loosveld in *Het Eiland. De Bende van Wim*. De Dolfijntjes. *Bake Off Vlaanderen*, en vooral: theaterbeest. Om maar te zeggen: Wim Opbrouck voorstellen hoeft niet meer zo meteen.

Wilfried de Jong is ook zo'n Bourgondische veelvraat van het leven en zijn verhalen. Als 50 procent van cabaretduo *Waardenberg & de Jong* maakte hij 20 jaar lang aanstekelijk absurd en zeer fysiek theater. Zijn passie voor sport komt tot uiting in beeld (tv-programma's als *Sportpaleis De Jong* en *Holland Sport*) en tekst (krantencolumns, het boek *De linkerbil van Bettini...*). Verder: vinylmens, occasioneel dj en een goeie interviewer, zoals te zien was in Zomergasten en in 2017 toen de Jong koning Willem-

Alexander vragen mocht stellen.

In 2017 maakten ze voor NT Gent samen een eerste voorstelling: *We Free Kings*. Nu voor Toneelgroep Maastricht een tweede, *Jungfrau*. De aanleiding waarom we met ze op wandel trekken over de Maas en terug. Onderweg is het meer dan eens lachen geblazen. Dit zijn kameraden die op één golf- lengte zitten en maar wat graag samen liggen te ouwehoeren. de Jong - grote bek, klein hartje - gooit er constant grappen tussen. *Twie jong*, om het op zijn Maaslands te zeggen. Nog voor we één stap op de brug vanuit Wyck hebben gezet, is het al prijs.

Vast openingsvraag: zijn jullie wan...

Wilfried: (onmiddellijk en keihard in het dictafontje) “NEE! Hou op over dat wandelen of ik gooi je de brug over!” (grijnst)

Wim: (gordroog) “Ik wandel graag, maar niet in groep. En niet tijdens interviews.”

Wilfried: “Ik ben niet echt een wandelaar, al moet ik toegeven dat ik in de stad wél veel wandel. Maar mensen die in de zomer een bergwandeling maken...”

Ik doe dat.

Wilfried: “Idioot! Laat je toch afzetten door een helikopter. Die dingen bestaan tegenwoordig.”

Wim: “Oooh, ik hou van lange bergtochten, van hut naar hut. Echt: ik wandel graag. Het liefste wat ik doe - als ik ergens moet spelen - is heel vroeg aankomen. Dan beschouw ik zo'n dag als een toeristische trip en vind ik het heerlijk om een middag te verdwalen in een stad als Rotterdam. Of in de natuur. Ik woon vlak bij de oude Leie-arm en trek er daar regelmatig op uit. Ik verlang ernaar om een hond te hebben om samen tochten mee te maken. Tot nader order moet ik het doen met Wilfried de Jong.”

Fan van bergwandelingen of niet: voor Jungfrau - zowel berg als jongedame - zitten jullie naar verluidt allebei opgesloten in een ondergesneeuwde berghut.

Wim: “Dat is de metafoor. Aan het publiek

om dat verder uit te dokteren.”

Wilfried: “We zijn een beetje a parlando op de titel gekomen. Dat is nodig, want wij moeten onszelf een grens opleggen. Wij zijn heel associatieve jongens. Als we hier in Maastricht acht uur samen met elkaar hebben gerepeteerd, hebben we met onze ideeën alle uithoeken van ons brein bezocht. Het is als een fragmentatiebom die ontploft. De vraag is dan: hoe hou je dat bij elkaar in een voorstelling? Oké, zeggen we dan, we mogen alles verzinnen, maar dan wel gelinkt aan het idee van een bergtop.”

Wim: “Laten we even stoppen en naar de Maas kijken.”

Wilfried: “Als ik er hier inspring, ben ik achter aan half uurtje thuis.”

Wim: (tegen ons) “Ben jij Feyenoord of Sparta? Wilfried is supporter van Feyenoord.”

Dat is dan een verschil met je stadsgenoot zaliger, Jules Deelder. Jullie delen wel een passie voor jazz en scherpe pakken.

Wilfried: “Klopt. Ik vond het niet leuk dat Jules er plots niet meer was, maar één Spartaan minder, ach.”

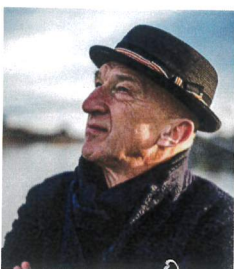
Wim: “Ik heb het filmpje gezien van Wilfried toen Feyenoord kampioen werd. In zijn kostuum van Dries Van Noten stond hij in een fontein water te drinken uit zijn schoenen van 800 euro. Dan ben je een echte.”

Shakespeare is maar een middelmatig schrijver hé. Zet een lijntje uit, weet het dan ook niet meer en laat dat personage dan maar doodgaan.

Ja, zo kan ik het ook

Wilfried de Jong

Interview

5

FOTO SVEN DILLEN

Bij Toneelgroep Maastricht vertelden ze me dat jullie voor Jungfrau helemaal vanaf nul begonnen.

Wilfried: "Bij *We Free Kings* stuurden we elkaar ideeën op voorhand. Maar nu waren we korter van stof ja, klopt."

Wim: "Er was een vonkje met een kortverhaal van Maarten Biesheuvel. Over de Matterhorn die één meter moet verplaatst worden. Waarom? Ja, waarom niet? Het is een soort ode aan het absurdisme."

In *We Free Kings* speelde jazz een grote rol. Nu is er sprake van 'beukende' muziek.

Wilfried: "We hebben muziek gezocht die meer bij de bergen past. Dat kan een mo-

derne jodelpartij zijn, maar we dansen ook 11 minuten lang op *Don't deceive me* door James Brown."

Wim: "Er gebeurt iets merkwaardig in dat nummer. Op een bepaald moment lijkt het alsof de band het tempo kwijtraakt. Dat fascineerde ons. *Jungfrau* speelt zich onder anderen op een filosofisch niveau af. Het gaat over dingen die verschuiven en hoe we daarnaar kijken. De metafoor van een berg is één keuze. Het kon ook een onbewoond eiland zijn, of een bibliotheek. In ieder geval een plek waar je de wereld overschouwt."

Wilfried: "Muziek roept bij ons zoveel associaties op dat we daar al improviserend mee aan de slag gaan."

Jungfrau is theater en dans, maar dan als een jazzoptreden?

Wim: "Ja, het is vrij, maar ook een zoektocht naar betekenis. Maar een met de vraag: moet het wel iets betekenen?"

Startpunt is het witte blad. Nooit zenuwen dat je uiteindelijk niet helemaal bereikt wat je echt wil vertellen?

Wilfried: "Het is een zoektocht, en die kan even duren, maar er is nooit twijfel dat er niets zal komen. Voor mij is dit de fijnste manier van werken. Ik heb voor Toneelgroep Maastricht meegespeeld in *King Lear*. Vond ik ook tof: tekst leren, meedoen in een gezelschap. Al is die Shakespeare maar een vrij middelmatige schrijver, vind

je niet? Zet een lijntje uit, weet het dan ook niet meer en laat die figuur dan maar doorgaan. Ja, zo kan ik het ook."

Toen jullie elkaar leerden kennen tijdens de opnames van de film *Ventoux*, was het toen alleen de muziek of ook de liefde voor sport die voor de klik zorgde?

Wim: "Het was niet alleen de muziek. Maar toch: deze voorstelling kan ik alleen maar met Wilfried maken. Als ik Sun Ra zeg, of Archie Shepp, begrijpt hij me meteen. Dat kom je niet zo vaak tegen. Ik ken veel mensen die net als ik van Bruce Springsteen of de Stones houden, maar niet hetzelfde den-

6

Interview

Wim Opbrouck: "Persoonlijk beschouw ik Jungfrau als een dansvoorstelling. Twee heren, met toch al een bepaalde leeftijd, die samen dansen." FOTO SVEN DILLEN

ken over Sun Ra."

Wilfried: "Nog zo'n overschatte figuur: Bruce Springsteen, vind je ook niet?"

Wim: "In het busje op weg naar de Ventoux, hebben Wilfried en ik ook een heel repertoire aan smartlappen gezongen."

Wilfried: "Kijk, dat is wat me zo bij Wim aantrekt: nul onderscheid tussen zogenaamde *high en low culture*. Het is plezierig als mensen in de kunstwereld niet in het ene kamp zitten en het andere vervloeken. Hoe ouder ik word, hoe meer ik beseft dat alles uit dezelfde bron komt. In mijn palet zit ook schrijven, tv, cabaret..."

Wim: je verwoordde wat Wilfried net zegt bij Zomergasten met een omschrijving van jezelf als 'gulzigaard'. En theater. En tv. En muziek...

Wim: "Ja, en theater is natuurlijk het perfecte medium om al die dingen samen te laten komen. Ik durf meer dan vroeger me te laten inspireren door het moment waarin we nu zitten. En gepruts toe te laten. Persoonlijk beschouw ik *Jungfrau* als een dansvoorstelling. Twee heren, met toch al een bepaalde leeftijd, die samen dansen."

Wilfried: "En als mannen op enige leeftijd onderzoeken we elke dag onze fecaliën."

Hond

We passeren een café waar de Jong nog met de vrouw van Dirk Roofthoofd heeft liggen dansen tot in de vroege uurtjes, zegt hij. Maastricht gaat in *lockdown*: carnaval komt eraan. Op straat maakt een bende schoolkinderen luid lawaai.

Wim: "Ach, de kinderen."
Wilfried: "HOU JE KOP!" (duikt meteen

weg achter zijn kraag)

Op weg naar de Sint-Servaasbrug wandelt een man langs met één van zijn armen onder zijn jas.

Wilfried: "Kijk, zoiets zet mijn fantasie aan de gang. Is dat niks voor de voorstelling Wim? Zo'n man zonder arm?"

Wim: "Ja, mannen zonder armen. Dat past wel bij een berg."

De lente komt eraan, dat betekent ook: de voorjaarskoersen. Houden jullie rekening met die data?

Wim: "Ik heb eens een *Macbeth* moesten spelen op het moment dat de Ronde Van Vlaanderen bezig was. Dat is de hel voor mij. Zo'n dingen probeer ik te vermijden."

Voor de tv of langs de weg?

Wim: "Ik heb al van alles gedaan. Seingever geweest bij de E3 en voor Parijs-Roubaix pak ik mijn echtgenote mee op de moto."

Nog even naar de perstekst, ook al is die lang voor jullie witte blad geschreven. Er staat: van bovenuit lijkt alles zinloos, maar daarna komt de vechtlust terug.

Wim: "Dat klopt voor onze voorstelling. Het is ook een beetje ons credo".

Wilfried: "Als je de bergen in trekt, ga je denken. Maar dat moet je ook weer niet te veel doen, want dan schiet het niet op. Dan kom je niet verder."

Wim: "Mensen die de Ventoux op fietsen, of naar Compostella wandelen... Ik durf het bijna niet te zeggen, maar het is als een bedevaart voor henzelf. Hier zal ik inzicht krijgen, is de gedachte, maar je moet ook weer terug naar beneden, of naar huis."

Gaat Jungfrau ook niet over jullie vriendschap?

Wilfried: "Niet letterlijk, maar mensen bekijken het wel zo, denk ik. Bij mijn cabaret-collega Martin Waardenberg zien mensen ook dat we vrienden zijn."

Wim: "Als fan ging ik vroeger al naar hun voorstellingen kijken. Net omdat je ziet dat het zo'n hechte vrienden zijn, kunnen ze zo ver gaan in hun conflicten op het podium. Bij ons is de rolverdeling anders. Minder

conflict, meer *pas de deux*, of we zingen een duet. Anders, maar we gaan even ver. We bouwen moeilijkheden in voor onszelf. (*lachend*) Een choreografie waar we máanden op moeten oefenen. We delen ongebreidelde energie, maar omarmen ook de poëzie. *Jungfrau* is niet alleen razen en beuken."

Een Belg en een Nederlander samen. Dat zie je niet elke dag op een podium.

Wilfried: "Ja, maar dat maakt niet uit. Als mensen me vragen: 'Wie is die Opbrouck waar je mee bezig bent?' Dan zeg ik: dat is een wereldfiguur. Wim is van Bavikhove, maar dat is maar één cirkeltje rond hem. Daarrond zit Vlaanderen, België, Europa, de wereld... Als iemand tegen me begint over de Antwerpse Jack Sels, een van de beste saxofonisten ter wereld, dan maakt het me niet uit of ie van Vladivostok of Pilsen komt. Ik denk dan: 'Jij kent Sels? Kom, we gaan samen een biertje drinken.'"

Wim: "Het gedoe over wat een typische Limburger is, of een West-Vlaming. Het is allemaal gezeik. Ik ken West-Vlaamse Limburgers, Brabantse Oost-Vlamingen..."

Wilfried: "Hollanders maken praatjes hé. Ik heb al een paar keer keihard zitten roepen in je dictafoontje. Beetje lol maken, en beetje voor *Röring* zorgen. Maar naast een grote bek heb ik ook een klein hartje. En door het gejoel heen, doe ik écht mijn best want er is ook nederigheid en respect. Hey Wim: kijk daar! Een mevrouw met een hond. Ik kan die jatten voor je, als je wil. Kan je daarmee gaan wandelen."

→ *Jungfrau*, première op 27 maart in Theater Heerlen en daarna op tournee. Op 30/4 in Muze Heusden-Zolder. Alle data op www.toneelgroepmaastricht.nl

Ik heb ooit moeten spelen terwijl de Ronde van Vlaanderen bezig was. Dat is voor mij de hel

Wim Opbrouck

